

**ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСПЛКИ
„ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ”
КАФЕДРА ПРАВОЗНАВСТВА**

**ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ
з навчальної дисципліни „ПРАВО ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ”
підготовки бакалавра спеціальності 081 «Право»**

Розглянуто та схвалено
на засіданні кафедри
правознавства
31 травня 2016 року
протокол № 10
Зав. кафедри
_____ проф. Лаврик Г.В.

Модуль 1. Загальна характеристика права інтелектуальної власності та його суб'єктів

Тема 1. Поняття права інтелектуальної власності та його джерела

Основні терміни та поняття: інтелектуальна власність, право інтелектуальної власності, майнове право, особисте немайнове право, авторське право, патентне право, об'єкти права інтелектуальної власності, кумулятивний захист об'єкта права інтелектуальної власності, інститути права інтелектуальної власності.

План семінарського заняття № 1.

1. Поняття та зміст права інтелектуальної власності.
2. Види права інтелектуальної власності.
3. Особисті немайнові та майнові права інтелектуальної власності.
4. Джерела права інтелектуальної власності та їх систематизація.

Література: 1, 3, 5, 7-12, 14, 15, 16, 141.

* * *

Тема 3. Суб'єкти права інтелектуальної власності

Основні терміни та поняття: автор, творець, співавторство, первинні і похідні суб'єкти, правонаступники, особисті немайнові права, майнові права, суб'єкти права інтелектуальної власності на об'єкти авторського права і суміжних прав, суб'єкти права інтелектуальної власності на результати науково-технічної творчості; суб'єкти права інтелектуальної власності на засоби індивідуалізації.

План семінарського заняття № 2.

1. Суб'єкти права інтелектуальної власності.
2. Правове становище роботодавців як суб'єктів права інтелектуальної власності.
3. правонаступництво та спадкоємство прав інтелектуальної власності.
4. Держава як володілець прав інтелектуальної власності.
5. Вільні користувачі прав інтелектуальної власності.
6. Правове положення патентознавців.

Література: 1-3, 5-8, 9, 11, 12, 13, 48, 56, 76, 142, 138.

* * *

Модуль 2.

Правовий режим об'єктів права інтелектуальної власності. Правова охорона та захист окремих об'єктів права інтелектуальної власності

Тема 4. Правова охорона авторських прав в Україні

Основні терміни та поняття: суб'єкт авторського права, об'єкт авторського права, право авторства, термін дії авторського права, співавторство, роздільне та нероздільне співавторство, принцип свободи творчості.

План семінарського заняття № 3.

1. Поняття та ознаки авторського права.
2. Об'єкти авторського права.
3. Співавторство як інститут права інтелектуальної власності.
4. Види та зміст авторських прав в Інтернеті.

Література: 1, 2, 3, 6, 8, 14, 15, 16, 17, 20, 47, 96, 147.

* * *

Тема 5. Правова охорона комп'ютерних програм в Україні

Основні терміни та поняття: охорона, комп'ютерна програма, база даних, ноу-хау, секрети виробництва, плагіат, компіляція, промислове шпигунство, знак авторського права.

План семінарського заняття № 4.

1. Особисті немайнові права на комп'ютерні програми.
2. Майнові права на комп'ютерні програми.
3. Процедура державної реєстрації авторських прав на комп'ютерні програми.
4. Особливості створення об'єктів інтелектуальної власності в Україні та за кордоном.
5. Порядок захисту літературно-художніх творів в Україні.

Література: 1, 2, 3, 6, 8, 14, 15, 16, 17, 20, 47, 96, 147.

* * *

Тема 6. Правова охорона суміжних прав в Україні

Основні терміни та поняття: охорона, суміжні права, відтворення, опублікування, виконання, видавництво, програми телебачення та радіомовлення, організація мовлення, фонограми, відеограми.

План семінарського заняття № 5.

1. Поняття та ознаки суміжних прав.
2. Об'єкти суміжних прав – виконання, фонограми, відеограми, програми (передачі) організацій мовлення.
3. Суб'єкти суміжних прав.
4. Строки чинності суміжних майнових прав.
5. Порядок захисту суміжних прав.

Література: 1, 2, 3, 6, 8, 14, 15, 16, 17, 20, 47, 96

* * *

Тема 7. Правова охорона об'єктів промислової власності в Україні

Основні терміни та поняття: патентне право, винахід, корисна модель, промисловий зразок, державна реєстрація, пріоритет, право першості, патент, термін дії патенту .

План семінарського заняття № 6.

1. Поняття та ознаки права промислової власності.
2. Поняття, ознаки, процедура реєстрації винаходу як об'єкта права промислової власності.
3. Поняття та ознаки корисної моделі та її придатність для набуття права інтелектуальної власності на неї.
4. Поняття та ознаки промислового зразка та його придатність для набуття права інтелектуальної власності на неї.

Література: 1, 2, 3, 6, 8, 11, 14, 15, 16, 17, 20, 47, 89, 98.

* * *

Тема 8. Правова охорона засобів індивідуалізації учасників цивільного обігу, товарів та послуг

Основні терміни та поняття: охорона, товарний знак, торгівельна марка, фірмове найменування, географічне зазначення, місце походження товару.

План семінарського заняття № 7.

1. Правова природа засобів індивідуалізації товаровиробників.
2. Поняття та ознаки товарного знака.
3. Комерційні найменування та їх види.
4. Набуття права інтелектуальної власності на географічне зазначення.

Література: 1, 2, 3, 6, 8, 11, 14, 15, 16, 17, 20, 47, 89, 98.

* * *

Тема 9. Правова охорона комерційної таємниці в Україні

Основні терміни та поняття: охорона, комерційна таємниця, секрети виробництва, ноу-хау, режим секретності.

План семінарського заняття № 8.

1. Загальна характеристика комерційної таємниці.
2. Законодавство щодо використання комерційної таємниці.
3. Способи охорони комерційної таємниці на підприємстві.
4. Права та обов'язки роботодавця та працівника щодо використання комерційної таємниці в Україні.
5. Технічні способи захисту комерційної таємниці.

Література: 1, 2, 3, 6, 8, 11, 14, 15, 16, 17, 20, 47, 104.

* * *

Тема 10. Правова охорона нетрадиційних об'єктів права інтелектуальної власності (наукове відкриття, компонування інтегральної мікросхеми, раціоналізаторська пропозиція, сорт рослин, порода тварин та інші)

Основні терміни та поняття: наукове відкриття, компонування інтегральної мікросхеми, раціоналізаторська пропозиція, сорт рослин, порода тварин.

План семінарського заняття № 9.

1. Сутність наукового відкриття, компонування інтегральної мікросхеми, раціоналізаторської пропозиції, сорту рослин, породи тварин.
2. Державна реєстрація наукових відкриттів.
3. Сорти рослин та породи тварин як об'єкти права інтелектуальної власності.
4. Поняття та ознаки компонування інтегральної мікросхеми.
5. Поняття та об'єкти раціоналізаторської пропозиції.

Література: 1, 2, 3, 6, 8, 11, 14, 15, 16, 17, 20, 47, 104.

* * *

Тема 11. Патентування об'єктів промислової власності в іноземних державах

Основні терміни та поняття: патентування, патентний паспорт, договір про патентну кооперацію, традиційна процедура патентування, традиційна процедура патентування.

План семінарського заняття № 10.

1. Нормативно-правове регулювання процедури патентування в іноземних державах.
2. Договір про патентну кооперацію.
3. Регіональна процедура патентування. Традиційна процедура патентування.
4. Умови патентування в іноземних державах.

Література: 1, 2, 3, 6, 8, 14, 15, 16, 17, 20, 47, 96, 147.

* * *

Тема 12. Комерціалізація об'єктів права інтелектуальної власності в Україні

Основні терміни та поняття: комерціалізація, договір комерційної концесії, франшиза, авторський договір, способи комерціалізації прав на об'єкти інтелектуальної власності, нематеріальні активи, роялті, паушальний платіж, одинична ліцензія, виключна ліцензія, невиключна ліцензія, життєвий цикл об'єкта права інтелектуальної власності.

План семінарського заняття № 11.

1. Економіка інтелектуальної власності. способи комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності в Україні.
2. Передача прав на використання об'єктів інтелектуальної власності.
3. Методи оцінки прав на об'єкти інтелектуальної власності.
4. Життєвий цикл об'єкта права інтелектуальної власності.

Література: 1, 2, 3, 6, 8, 11, 14, 15, 16, 17, 20, 47, 110.

* * *

Тема 13. Колективне управління майновими правами суб'єктів інтелектуальної власності

Основні терміни та поняття: комерціалізація, майнові права, управління інтелектуальною власністю, авторські договори, Державна служба інтелектуальної власності.

План семінарського заняття № 12.

1. Колективне управління авторськими і суміжними правами.
2. Порядок створення і обліку організацій колективного управління.
3. Загальна характеристика державних органів з охорони об'єктів інтелектуальної власності.
4. Державна служба інтелектуальної власності та її структурні підрозділи – в системі органів управління інтелектуальної власності.

Література: 1, 2, 3, 6, 8, 11, 14, 15, 16, 17, 20, 47, 110.

* * *

Тема 14. Загальні положення про систему захисту прав інтелектуальної власності

Основні терміни та поняття: захист, порушення прав інтелектуальної власності, плагіат, неправомірне використання твору, юрисдикційний спосіб захисту, неюрисдикційний спосіб захисту.

План семінарського заняття № 13.

1. Способи захисту об'єктів інтелектуальної власності.
2. Досудовий спосіб захисту об'єктів інтелектуальної власності. Мирова угода.
3. Спеціальний захист об'єктів інтелектуальної власності.

4. Запобіжні заходи як спосіб захисту об'єктів інтелектуальної власності.

Література: 1, 2, 3, 6, 8, 11, 14, 15, 16, 17, 20, 47, 110.

* * *

Тема 16. Цивільно-правовий захист права інтелектуальної власності

***Основні терміни та поняття:** захист, порушення прав інтелектуальної власності, неправомірне використання твору, порушення особистого немайнового права, порушення майнового права, цивільно-правовий спосіб захисту.*

План семінарського заняття № 14.

1. Особливості цивільно-правового захисту права інтелектуальної власності.
2. Особливості захисту авторського і суміжних прав.
3. Особливості захисту права промислової власності.
4. Захист нетрадиційних об'єктів права інтелектуальної власності.
5. Цивільно-правовою відповідальність за порушення в сфері інтелектуальної власності.

Література: 1, 2, 3, 6, 8, 11, 14, 15, 16, 17, 20, 47, 110.

* * *

Тема 17. Кримінально-правовий захист права інтелектуальної власності

***Основні терміни та поняття:** захист, порушення прав інтелектуальної власності, неправомірне використання твору, порушення особистого немайнового права, порушення майнового права, кримінально-правовий спосіб захисту.*

План семінарського заняття № 15.

1. Особливості кримінально-правового захисту права інтелектуальної власності.
2. Особливості захисту авторського і суміжних прав.
3. Особливості захисту права промислової власності.
4. Захист нетрадиційних об'єктів права інтелектуальної власності.
5. Кримінально-правовою відповідальність за порушення в сфері інтелектуальної власності.

Література: 1, 2, 3, 6, 8, 11, 14, 15, 16, 17, 20, 47, 147.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ, ОСНОВНОЇ ВИКОРИСТАНОЇ ТА РЕКОМЕНДОВАНОЇ ДЛЯ ПОГЛИБЛЕНОГО ВИВЧЕННЯ КУРСУ ЛІТЕРАТУРИ

Основна література

1. Бутнік-Сіверський О. Б. Економіка інтелектуальної власності : конспект лекцій / О. Б. Бутнік-Сіверський. – К. : Ін-т інтелектуальної власності і права, 2003. – 296 с.
2. Дахно І. І. Право інтелектуальної власності : Навч. посібник / І. І. Дахно. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К. : Центр навч. л-ри, 2006. – 278 с.
3. Дроб'язко В. С. Право інтелектуальної власності : навч. посібник / В. С. Дроб'язко, Р. В. Дроб'язко. – К. : Юрінком Інтер, 2004. – 512 с.
4. Жаров В. О. Захист прав на об'єкти інтелектуальної власності : Захист прав на об'єкти промислової власності. Захист авторських і суміжних прав: Конспект лекцій / В. О. Жаров. – К. : Ін-т інтелект. власності і права, 2000. – 68 с.
5. Жаров В. О. Захист права інтелектуальної власності : Захист авторського права і суміжних прав. Захист права промислової власності: Конспект лекцій / В. О. Жаров. – К. : Ін-т інтелект. власності і права, 2003. – 64 с.
6. Концепція і модель економічного розвитку для України : Матеріали наукової дискусії провідних українських вчених, організованої Фондом інтелектуальної співпраці «Україна – ХХІ ст.» / Ред. Ю. Г. Буряк. – К. : Українські пропілеї, 2001. – 31 с.
7. Кравець В. Р. Право інтелектуальної власності : (у запитаннях і відповідях) : навч. посібник / В. Р. Кравець, В. Г. Олюха. – К. : Центр учб. л-ри, 2012. – 264 с.
8. Кулініч О. О. Право інтелектуальної власності : навч. посібник / О. О. Кулініч, Л. Д. Романадзе. – Одеса : Фенікс, 2011. – 492 с.
9. Охорона інтелектуальної власності в Україні : Монографія / С. О. Довгий, В. О. Жаров, В. О. Зайчук, [та ін.]. – М. : Форум, 2002. – 314 с.
10. Правова охорона інтелектуальної власності : Навч. посібник / уклад. Г. М. Остапович. – К. : КНТЕУ, 2004. – 187 с.
11. Протидія злочинам у сфері інтелектуальної власності : наук.-практ. посібник / С. І. Ніколаюк, Д. Й. Никифорчук, Р. П. Томма, В. І. Барко. – К. : КНТ, 2006. – 192 с.
12. Фордзюк Ю. І. Основи інтелектуальної власності : навч. посібник / Ю. І. Фордзюк, В. М. Кабацій. – К. : Кондор, 2012. – 208 с.
13. Харитонова О. І. Правовідносини інтелектуальної власності, що виникають внаслідок створення результатів творчої діяльності (концептуальні засади) : монографія / О. І. Харитонова. – Одеса : Фенікс, 2011. – 346 с.

Нормативно-правові акти:

14. Конституція України. Прийнята Верховною Радою України від 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
15. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40-44. – Ст. 356.
16. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18, № 19-20, № 21-22. – Ст. 144.
17. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7 грудня 1984 р. // Відомості Верховної Ради Української РСР. – 1984. – додаток до № 51. – Ст. 1122.
18. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25-26. – Ст. 131.
19. Правила домену .UA [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.a.iname.com.ua/ua_rules.phtml. – Заголовок з екрану
20. Про авторське право і суміжні права : Закон України № 3792-ХІІ в редакції Закону України від 11 липня 2001 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 43. – Ст. 214.
21. Про архітектурну діяльність : Закон України № 687-ХІV від 20 травня 1999 року // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 31. – Ст. 246.
22. Про видавничу справу : Закон України № 318/97-ВР від 5 червня 1997 року // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 32. – Ст. 206.
23. Про внесення змін до деяких законів України з питань інтелектуальної власності : Закон України № 2188-ІІІ від 21 грудня 2000 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 8. – Ст. 37.

24. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення відповідальності за порушення прав на об'єкти права інтелектуальної власності : Закон України № 2362-III від 5 квітня 2001 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 23. – Ст. 117.
25. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо правової охорони інтелектуальної власності : Закон України від 22 травня 2003 р. № 850-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 35. – Ст. 271.
26. Про внесення змін і доповнень до Кримінального, Кримінально-процесуального кодексів України та Кодексу України про адміністративні правопорушення : Закон України від 28 січня 1994 р. № 3888-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 19. – Ст. 111.
27. Про господарські товариства : Закон України від 19 вересня 1991 р. № 1576-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 49. – Ст. 682.
28. Про державну реєстрацію авторського права і договорів, які стосуються права автора на твір : Постанова Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2001 р. № 1756 // Офіційний вісник України. – 2001. – № 52. – Ст. 2369.
29. Про деякі питання практики вирішення спорів, пов'язаних з захистом прав інтелектуальної власності : Рекомендації Президії Вищого господарського суду України від 10 червня 2004 р. // Юридическая практика. – 2004. – № 26. – С. 8–9.
30. Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні : Закон України від 16 листопада 1992 р. № 2782-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 1. – Ст. 1.
31. Про затвердження Інструкції про офіційну публікацію заяви про надання будь-якій особі дозволу на використання запатентованого промислового зразка та клопотання про її відкликання : Наказ Міністерства освіти і науки України від 3 серпня 2001 р. № 575 // Офіційний вісник України. – 2001. – № 34. – Ст. 1614.
32. Про затвердження Інструкції про подання, розгляд, публікацію та внесення до реєстру відомостей про передачу права власності на промисловий зразок та видачу ліцензії на використання промислового зразка : Наказ Міністерства освіти і науки України від 3 серпня 2001 р. № 574 // Офіційний вісник України. – 2001 – № 34. – Ст. 1613.
33. Про затвердження Інструкції про подання, розгляд, публікацію та внесення до реєстру відомостей про передачу права власності на знак для товарів і послуг та видачу ліцензії на використання знака для товарів і послуг : Наказ Міністерства освіти і науки України від 3 серпня 2001 р. № 576 // Офіційний вісник України. – 2001. – № 34. – Ст. 1615.
34. Про затвердження Інструкції про подання, розгляд, публікацію та внесення до реєстру відомостей про передачу права власності на топографію інтегральної мікросхеми та видачу ліцензії на використання топографії інтегральної мікросхеми : Наказ Міністерства освіти і науки України від 3 серпня 2001 р. № 577 // Офіційний вісник України. – 2001. – № 34. – Ст. 1616.
35. Про затвердження Інструкції про порядок ознайомлення будь-якої особи з матеріалами заявки на об'єкт права інтелектуальної власності : Наказ Міністерства освіти і науки України від 22 квітня 2005 р. № 247 // Офіційний вісник України. – 2005. – № 19. – Ст. 1008.
36. Про затвердження Інструкції про порядок ознайомлення з матеріалами заявки на сорт та відомостями, що занесені до Державного реєстру прав власників сортів рослин : Наказ Державної служби з охорони прав на сорти рослин від 29 травня 2003 р. № 142 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 25. – Ст. 1233.
37. Про затвердження Інструкції про реєстрацію договору про передачу майнового права на сорт і договору про передачу права на використання сорту : Наказ Міністерства аграрної політики України від 21 липня 2003 р. № 244 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 33. – Ст. 1807.
38. Про затвердження Критеріїв заборони поширення сортів в Україні : Наказ Міністерства аграрної політики України від 30 серпня 2002 р. № 247 // Офіційний вісник України. – 2002. – № 44. – Ст. 2053.

39. Про затвердження мінімальних ставок винагороди (роялті) за використання об'єктів авторського права і суміжних прав : Постанова Кабінету Міністрів України 18 січня 2003 р. № 72 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 4. – Ст. 129.
40. Про затвердження Положення про відповідність суб'єктів племінної справи у тваринництві статусу селекційного центру, підприємства (об'єднання) з племінної справи у тваринництві, заводської конюшні, контрольно-випробувальної станції, контрольно-випробувальної станції з птахівництва, іподрому, трендепо, підприємства (лабораторії) генетичного контролю, підприємства (лабораторії) з трансплантації ембріонів, підприємства (лабораторії) з оцінки якості тваринницької продукції : Наказ Міністерства аграрної політики України, Української академії аграрних наук від 29 липня 2002 р. № 211 /61 // Офіційний вісник України. – 2002. – № 33. – Ст. 1548.
41. Про затвердження Положення про Державний департамент інтелектуальної власності : Постанова Кабінету Міністрів України від 20 червня 2000 р. № 997 // Офіційний вісник України. – 2000. – № 25. – Ст. 1060.
42. Про затвердження Положення про Державний племінний реєстр : Наказ Міністерства аграрної політики України, Української академії аграрних наук від 20 травня 2002 р. № 134 /40 // Офіційний вісник України. – 2002. – № 24(частина 2). – Ст. 1187.
43. Про затвердження Положення про Державний реєстр заявок на сорти рослин : Наказ Міністерства аграрної політики України від 26 лютого 2003 р. № 42 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 13. – Ст. 589.
44. Про затвердження Положення про Державний реєстр прав власників сортів рослин та про видачу патентів України на сорти рослин : Наказ Міністерства аграрної політики України від 13 грудня 2002 р. № 390 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 6. – Ст. 250.
45. Про затвердження Положення про Державний реєстр сортів рослин, придатних для поширення в Україні : Постанова Кабінету Міністрів України від 15 травня 2003 р. № 686 // Урядовий кур'єр. – 2003. – № 96. – С. 9.
46. Про затвердження Положення про Державний реєстр України топографій інтегральних мікросхем : Наказ Міністерства освіти і науки України від 12 квітня 2001 р. № 292 // Офіційний вісник України. – 2001. – № 18. – Том 2. – Ст. 805.
47. Про затвердження Положення про державного інспектора з питань інтелектуальної власності Державного департаменту інтелектуальної власності : Постанова Кабінету Міністрів України від 17 травня 2002 р. № 674 // Офіційний вісник України. – 2002. – № 21. – Ст. 68.
48. Про затвердження Положення про Державну інспекцію з охорони прав на сорти рослин : Наказ Державної служби з охорони прав на сорти рослин від 16 січня 2003 р. № 17-1 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 6. – Ст. 267.
49. Про затвердження Положення про Державну службу з охорони прав на сорти рослин : Постанова Кабінету Міністрів України від 19 серпня 2002 р. № 1182 // Офіційний вісник України. – 2002. – № 34. – Ст. 1591.
50. Про затвердження Положення про Комісію щодо погодження питань про внесення позначення, що містить офіційну назву держави «Україна», до знака для товарів і послуг : Наказ Міністерства освіти і науки України від 7 жовтня 2003 р. № 677 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 42. – Ст. 2247.
51. Про затвердження Положення про патентно-ліцензійну, винахідницьку та раціоналізаторську роботу в Збройних Силах України : Наказ Міністерства оборони України від 5 березня 2001 р. № 78 // Офіційний вісник України. – 2001. – № 12. – Ст. 527.
52. Про затвердження Положення про Перелік видових назв товарів : Наказ Міністерства освіти і науки України від 12 грудня 2000 р. № 583 // Офіційний вісник України. – 2001 – № 4 – Ст. 343.
53. Про затвердження Положення про племінне свідоцтво (сертифікат) та зразків форм племінних свідоцтв (сертифікатів) : Наказ Міністерства аграрної політики України від 29 грудня 2002 р. № 416 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 5. – Ст. 201.
54. Про затвердження Положення про порядок сплати зборів за дії, пов'язані з охороною прав на об'єкти інтелектуальної власності : Постанова Кабінету Міністрів України від 22 травня 2001 р. // Інтелектуальна власність – 2001. – № 7. – С. 13–16.

55. Про затвердження Положення про представників у справах інтелектуальної власності (патентних повірених) : Постанова Кабінету Міністрів України від 27 серпня 1997 року // Офіційний вісник України. – 1997. – № 35. – Ст. 95.
56. Про затвердження Положення про присвоєння відповідних статусів суб'єктам племінної справи у тваринництві та Положення про відповідність суб'єктів племінної справи у тваринництві статусу племінного заводу, племінного репродуктора і племінного птахо репродуктора : Наказ Міністерства аграрної політики України, Української академії аграрних наук від 17 липня 2001 р. № 215 /66 // Офіційний вісник України. – 2001. – № 35. – Ст. 1646.
57. Про затвердження Положення про свідоцтво на раціоналізаторську пропозицію та порядок його видачі [Електронний ресурс] : Наказ Державного патентного відомства України від 22 серпня 1995 р. № 129. – Режим доступу: www.rada.gov.ua.
58. Про затвердження Положення про свідоцтво про авторство на сорт рослин : Наказ Міністерства аграрної політики України від 28 травня 2003 р. № 151 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 24. – Ст. 1162.
59. Про затвердження Порядку видачі примусової ліцензії на використання сорту рослин : Постанова Кабінету Міністрів України від 29 січня 2003 р. № 121 // Урядовий кур'єр. – 2003. – № 22. – С. 12.
60. Про затвердження Порядку визнання знака добре відомим в Україні Апеляційною палатою Державного департаменту інтелектуальної власності : Наказ Міністерства освіти і науки України від 15 квітня 2005 р. № 228 // Офіційний вісник України. – 2005. – № 19 – Ст. 1007.
61. Про затвердження Порядку надання Кабінетом Міністрів України дозволу на використання запатентованого винаходу (корисної моделі) чи зареєстрованої топографії інтегральної мікросхеми : Постанова Кабінету Міністрів України від 14 січня 2004 р. № 8 // Урядовий кур'єр. – 2004 – № 15. – С. 8.
62. Про затвердження Порядку поширення в Україні сорту, на який не розповсюджується виключне право власника : Наказ Державної служби з охорони прав на сорти рослин від 12 березня 2003 р. № 3-2 /139-43 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 14. – Ст. 639.
63. Про затвердження Правил погодження питань про внесення позначення, що містить офіційну назву держави «Україна», до знака для товарів і послуг : Наказ Міністерства освіти і науки України від 4 березня 2004 р. № 175 // Офіційний вісник України. – 2004. – № 11. – Ст. 693.
64. Про затвердження Правил складання та подання заявки на сорт : Наказ Міністерства аграрної політики України від 3 вересня 2002 р. № 249 // Офіційний вісник України. – 2002. – № 44. – Ст. 2054.
65. Про затвердження Правил складання, подання та розгляду заявки на реєстрацію топографії інтегральної мікросхеми : Наказ Міністерства освіти і науки України від 18 квітня 2002 р. № 260 // Офіційний вісник України. – 2002. – № 19. – Ст. 966.
66. Про затвердження розміру винагороди (роялті) за використання опублікованих з комерційною метою фонограм і відеограм та порядок їх виплати : Постанова Кабінету Міністрів України від 18 січня 2003 р. № 71 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 4. – Ст. 129.
67. Про затвердження Тимчасового положення про правову охорону об'єктів промислової власності та раціоналізаторських пропозицій в Україні : Указ Президента України від 18 вересня 1992 р. // Інтелектуальна власність в Україні: правові засади та практика. – Наук.-практ. вид.: У 4-х т. / За заг. ред. О.Д. Святоцького. – Т. 3: Промислова власність. – К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 1999. – С. 212–215.
68. Про затвердження Типових правил розміщення зовнішньої реклами : Постанова Кабінету Міністрів України від 23 вересня 1998 р. // «Бухгалтерія». – 2001. – № 36 /2. – С. 6–7.
69. Про затвердження форм документів щодо питань видачі контрольних марок імпортерам, експортерам та відтворювачам примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних та інструкцій по здійсненню державного контролю за дотриманням законодавства у сфері інтелектуальної

- власності : Наказ Міністерства освіти і науки України від 4 травня 2005 р. № 273 // Офіційний вісник України. – 2005. – № 22. – Ст. 151.
70. Про затвердження форм первинної облікової документації з обліку об'єктів права інтелектуальної власності (винаходів, корисних моделей, промислових зразків, компонувань (топографій) інтегральних мікросхем і раціоналізаторських пропозицій) та Інструкції щодо їх заповнення : Наказ Державного комітету статистики України від 10 серпня 2004 р. № 469 // Офіційний вісник України. – 2004. – № 35. – Ст. 2362.
 71. Про захист від недобросовісної конкуренції : Закон України від 7 червня 1996 р. № 236/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996 р. – № 36. – Ст. 164.
 72. Про заходи щодо охорони інтелектуальної власності в Україні : Указ Президента України від 27 квітня 2001 р. // Урядовий кур'єр. – 2001. – № 79. – С. 5.
 73. Про здійснення кваліфікаційної експертизи родів і видів рослин, сорти яких не підлягають державному випробуванню [Електронний ресурс] : Наказ Міністерства аграрної політики України від 13 червня 2005 р. № 262 // Режим доступу: www.rada.gov.ua.
 74. Про інформацію : Закон України від 2 жовтня 1992 р. № 2657-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 48. – Ст. 650.
 75. Про кінематографію : Закон України від 13 січня 1998 р. № 9/98-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1998. – № 22. – Ст. 114.
 76. Про мінімальні ставки авторської винагороди за використання творів літератури і мистецтва : Постанова Кабінету Міністрів України від 18 листопада 1994 р. № 784 // Збірник постанов Уряду України. – 1995. – № 2. – Ст. 33.
 77. Про насіння : Закон України від 15 грудня 1993 р. № 3690-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 2. – Ст. 5.
 78. Про науково-технічну інформацію : Закон України від 23 червня 1993 р. № 3322-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 33. – Ст. 345.
 79. Про особливості державного регулювання діяльності суб'єктів господарювання, пов'язаної з виробництвом, експортом, імпортом дисків для лазерних систем зчитування : Закон України від 17 січня 2002 р. № 2953-ІІІ // Офіційний вісник України. – 2002. – № 7. – Ст. 276.
 80. Про охорону прав на винаходи і корисні моделі : Закон України від 15 грудня 1993 р. № 3687-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 7. – Ст. 32; у редакції Закону України від 1 червня 2000 р. № 1771-ІІІ // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 8. – Ст. 37.
 81. Про охорону прав на зазначення походження товарів : Закон України від 16 грудня 1999 р. № 752-ХІV // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 27-28. – Ст. 181.
 82. Про охорону прав на знаки для товарів і послуг : Закон України від 15 грудня 1993 р. № 3689-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 7. – Ст. 36.
 83. Про охорону прав на промислові зразки : Закон України від 15 грудня 1993 р. № 3688-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 7. – Ст. 34.
 84. Про охорону прав на сорти рослин : Закон України № 3116-ХІІ від 21 квітня 1993 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 21. – Ст. 218; у редакції Закону України від 17 січня 2002 р. № 2986-ІІІ // Офіційний вісник України. – 2002. – № 7. – Ст. 278.
 85. Про охорону прав на топографії інтегральних мікросхем : Закон України від 5 листопада 1997 р. № 621/97-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1998. – № 8. – Ст. 28.
 86. Про перелік відомостей, що не становлять комерційної таємниці : Постанова Кабінету Міністрів України від 9 серпня 1993 р. № 611 // Зібрання постанов Уряду України. – 1993. – № 12. – Ст. 269.
 87. Про племінну справу у тваринництві : Закон України від 15 грудня 1993 р. № 3691-ХІІ у редакції Закону України від 21 грудня 1999 р. № 1328-ХІV // Відомості Верховної Ради України. – 2000. – № 6. – Ст. 37.
 88. Про приєднання України до Міжнародної конвенції по охороні нових сортів рослин : Закон України від 2 червня 1995 р. № 209/95-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 22. – Ст. 168.
 89. Про професійних творчих працівників та творчі спілки : Закон України від 7 жовтня 1997 р. № 554/97-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 52. – Ст. 312.

90. Про ратифікацію Договору про закони щодо товарних знаків : Закон України від 13 жовтня 1995 р. № 380/95-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 37. – Ст. 281.
91. Про рекламу : Закон України від 3 липня 1996 р. № 270/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 39. – Ст. 181.
92. Про розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних : Закон України від 23 березня 2000 р. № 1587-III // Відомості Верховної Ради України. – 2000. – № 5-6. – Ст. 46.
93. Про судову практику в справах про відшкодування моральної (немайнової) шкоди [Електронний ресурс] : Постанова пленуму Верховного Суду України від 31 березня 1995 р. № 4. – Режим доступу: www.rada.gov.ua.
94. Про телебачення і радіомовлення : Закон України від 21 грудня 1993 р. № 3759-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 10. – Ст. 43.
95. Про утворення у складі Міністерства освіти і науки Державного департаменту інтелектуальної власності : Постанова Кабінету Міністрів України від 4 квітня 2000 р. № 601. // Офіційний вісник України. – 2000. – № 14. – Ст. 568.

Міжнародне право:

96. Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів. Паризький акт від 24 липня 1971 р., змінений 2 жовтня 1979 р. // Інтелектуальна власність в Україні: правові засади та практика. – Наук.-практ. вид.: У 4-х т. / За заг. ред. О. Д. Святоцького. – Т. 1: Право інтелектуальної власності. – К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 1999. – С. 186–224.
97. Всесвітня конвенція про авторське право 1952 р. // Інтелектуальна власність в Україні: правові засади та практика. – Наук.-практ. вид.: У 4-х т. / За заг. ред. О. Д. Святоцького. – Т. 1: Право інтелектуальної власності. – К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 1999. – С. 243-262.
98. Договір про закони з товарних знаків 1994 р. // Збірник нормативних актів з питань промислової власності / За ред. В. Л. Петрова, В. О. Жарова. – К.: Вища школа, 1999. – С. 441-465.
99. Женевський договір про міжнародну реєстрацію наукових відкриттів від 7 березня 1978 р. // www.rada.gov.ua
100. Конвенция об учреждении Всемирной организации интеллектуальной собственности от 14 июля 1967 г. // Интеллектуальная собственность: нормативно-правовые акты / Под общ. ред. А.Д. Святоцкого, В.П. Петрова. – Т.2. – К.: Ин Юре, 1999.
101. Конвенція про охорону інтересів виробників фонограм від незаконного відтворення їх фонограм 1971 р. // Авторське право і суміжні права. Законодавство та судова практика. – Зб. нормат. актів. – К.: Юрінком Інтер, 2003. – С.171-174.
102. Лісабонська угода про охорону найменувань місць походження товарів та їх міжнародну реєстрацію від 31 жовтня 1958 р. // Збірка вибраних міжнародних матеріалів. – К., 1999.
103. Мадридское соглашение о международной регистрации знаков от 14 апреля 1891 г. // Интеллектуальная собственность: нормативно-правовые акты / Под общ. ред. А. Д. Святоцкого, В. П. Петрова. – Т.2. – К.: Ин Юре, 1999.
104. Мадридська угода про санкції за неправдиві та неправильні позначення походження виробів від 14 квітня 1891р. // Збірка вибраних міжнародних матеріалів. – К., 1999.
105. Міжнародна конвенція по охороні нових сортів рослин від 02 грудня 1961 р. // www.rada.gov.ua
106. Міжнародна конвенція про охорону інтересів виконавців, виробників фонограм і організацій ефірного мовлення. // Інтелектуальна власність. – 2001. – № 2. – С.71-75.
107. Парижская конвенция об охране промышленной собственности от 20 марта 1883 г. // Интеллектуальная собственность: нормативно-правовые акты / Под общ. ред. А. Д. Святоцкого, В.П. Петрова. – Т. 2. – К.: Ин Юре, 1999. – С. 46–52.
108. Угода про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності (Угода TRIPS). // Інтелектуальна власність. – 1999. – № 5, 6, 7.

Додаткова література:

109. Актуальні питання охорони та захисту прав на об'єкти промислової власності // Юридична Україна. – 2003. – №3. – С. 22-33.
110. Бендесюк І. Тема 23. Право інтелектуальної власності // Бухгалтерія. – 2004. – 1 листопада (№44). – С. 60-65.
111. Бованенко Т. Як отримати патент на промисловий зразок в Україні // Інтелектуальна власність. – 2001. – №12. – С. 9-12.
112. Бондаренко С.В. Авторське право і суміжні права. – К.: Інст. інтел. власн. і права, 2004. – 260 с.
113. Варгатюк А. Право на інтелектуальну власність, або як запатентувати здоровий глузд? // Віче. – 2003. – №9. – С. 54-59.
114. Галянтич М. Актуальні питання охорони та захисту прав на об'єкти промислової власності // Юридична Україна. – 2003. – №3. – С. 22-33.
115. Гнесюк М. Удосконалення національного законодавства у сфері захисту прав інтелектуальної власності // Юридичний журнал. – 2004. – №7. – С. 71-73.
116. Добриніна Г.П., Пархоменко В.Д. Патентна інформація і документація. Патентні дослідження. – К.: Інст. інтел. власн. і права, 2004. – 96 с.
117. Жаров В., Кожанська І. Правова охорона корисних моделей в Україні з огляду на міжнародну практику // Інтелектуальна власність. – 2003. – №12. – С. 21-26.
118. Жданенко О. Захист та облік суб'єктів прав інтелектуальної власності в Україні // Винахідник і раціоналізатор. – 2004. – №5. – С. 13-15.
119. Жуков В. Захист комп'ютерних програм: Стара проблема, що очікує вирішення // Інтелектуальна власність. – 2004. – №7. – С. 20-26.
120. Запорожець І. Видання управлінських актів як форма управління у сфері охорони прав на об'єкти інтелектуальної власності // Право України. – 2004. – №11. – С. 54-57.
121. Захист інтелектуальної власності в Інтернеті // Інтелектуальна власність. – 2004. – №8. – С. 6-10.
122. Кириченко І.А. Судова експертиза: охорона прав на об'єкти інтелектуальної власності. – К.: Інст. інтел. власн. і права, 2004. – 144 с.
123. Кожарская И.Ю., Прахов Б.Г. Патентное право. – К.: Інст. інтел. власн. і права, 2003. – 140 с.
124. Коноваленко В. Об'єкти прав інтелектуальної власності // Бухгалтерія. – 2004. – 18 жовтня (№42). – С. 65-70.
125. Крайнев П. Економіко-правові засади управління промисловою власністю в Україні // Право України. – 2007. – №2. – С. 96-100.
126. Крайнев П. Промислова власність як об'єкт управління // Право України. – 2003. – №3. – С. 103-107.
127. Красовська А. Розвиток патентної системи в Україні // Інтелектуальна власність. – 2007. – №12. – С. 7-9.
128. Красовська А.Г., Глухівський Л.Й. Про зміни у правовій охороні винаходів і корисних моделей // Науково-технічна інформація. – 2008. – №3. – С. 23-27.
129. Крижна В. Загальна характеристика договорів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності // Право України. – 2004. – №9. – С. 68-71.
130. Крижна В.М. Право інтелектуальної власності України: конспект лекцій. Х.: Право, 2008. – 111 с.
131. Лазуренко Ю. Правовая охрана товарных знаков // Вестник бухгалтера и аудитора Украины. – 2004. – №9/10. – С. 44-45.
132. Мельник О. Цивільно-правовий захист патентних прав: проблемні питання // Право України. – 2009. – №2. – С. 74-78.
133. Мельников М. Піратство як злочин у галузі авторського права та суміжних прав: погляд на проблему // Право України. – 2009. – №4. – С. 72-74.
134. Мікульонок І.О. Основи інтелектуальної власності: навчальний посібник для студентів вузів–К.: Ліра-К, 2008. – 231 с.
135. Нефедова С. Інтелектуальна власність контролюватиметься // Податкове планування. – 2008. – №11. – С. 38-40.
136. О патентовании в Украине // Право и практика. – 2007. – №11. – С. 3-48.
137. Остапчук В. Останні зміни в режимі захисту прав інтелектуальної власності // Юридичний журнал. – 2004. – №10. – С. 42-47.

138. Остапчук В. Останні зміни в режимі захисту прав інтелектуальної власності // Юридичний журнал. – 2004. – №1. – С. 60-65.
139. Паладій М. Тенденції розвитку законодавства у сфері інтелектуальної власності // Право України. – 2008. – №2. – С. 98-102.
140. Паладій М. Шляхи розбудови інфраструктури державної системи правової охорони інтелектуальної власності // Інтелектуальна власність. – 2007. – №5. – С. 3-5.
141. Паламарчук В. Інтелектуальна власність у правовому вимірі // Право України. – 2006. – №10. – С. 61-64.
142. Пасічник Л. Патентна документація на об'єкти промислової власності: Закон України // Вісник книжкової палати. – 2004. – №5. – С. 41-44.
143. Петренко С. Правовий захист програмного забезпечення в Україні // Право України. – 2003. – №6. – С. 65-69.
144. Підпригора О.А. Загальні положення про право інтелектуальної власності у Цивільному кодексі України // Право України. – 2003. – №7. – С. 97-101.
145. Потехіна В.О. Інтелектуальна власність: навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 414 с.
146. Право інтелектуальної власності. Академічний курс: Підручник для студентів вищих навч. закладів / О.А. Підпригора, О.Б. Бутнік-Сіверський, В.С. Дроб'язко та ін.; За ред. О.А. Підпригори, О.Д. Святоцького – 2-ге вид., переробл. та допов. – К.: Концерн «Видавничий дім «Ін Юре», 2004 – 672 с.
147. Право інтелектуальної власності: академічний курс / О.П. Орлюк, О.Д. Святоцький. – К.: Видавничий дім «Ін Юре», 2007. – 696 с.
148. Право інтелектуальної власності: навчальний посібник / В.С. Дроб'язко, Р.В. Дроб'язко. – К.: Юрінком Інтер, 2004. – 511 с.
149. Тофило А.В. Экспертиза объектов интеллектуальной собственности: заявки на изобретения и полезные модели. – К.: Инст. інтел. власн. і права, 2004. – 176 с.
150. Трансфер технологий и коммерциализация через международное сотрудничество / Режим доступа: iee.org.ua/files/pub/119.ua.ru.pdf.
151. Цыбулев П.Н. Маркетинг интеллектуальной собственности. – К.: Инст. інтел. власн. і права, 2004. – 188 с.
152. Цыбулев П.Н. Оценка интеллектуальной собственности. – К.: Инст. інтел. власн. і права, 2003. – 184 с.